

Datum 10 oktober 2017
Onderwerp **Evaluatie multidisciplinaire samenwerking
brand Rode Kruislaan Diemen van 19 juli 2017**

Amstel 1
Postbus 202
1000AE Amsterdam

Telefoon (020) 552 2148

1. Inleiding

Op woensdag 19 juli 2017 vindt een grote brand plaats in een flat op de Rode Kruislaan in Diemen. Na vertrek van de hulpdiensten worden in de flat nog slachtoffers gevonden. Eén persoon is overleden. Dit heeft veel impact op alle betrokkenen en maakt het een ingrijpend incident. Daarom is goed onderzoek naar dit incident van belang. Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) heeft in opdracht van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland het brandweeroptreden geëvalueerd. Het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement heeft in opdracht van de gemeente Diemen het gemeentelijk crisismanagement geëvalueerd.

Daarnaast loopt er een strafrechtelijk onderzoek naar het incident vanwege de verdenking van brandstichting.

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA) heeft op verzoek van de driehoek van Diemen de multidisciplinaire samenwerking ten tijde van het incident geëvalueerd. Het betreft hier de periode van de eerste melding brand (03:40 uur) tot het vertrek van de coördinerend functionarissen van de hulpdiensten aan het begin van de middag. Conform de reguliere werkwijze bij GRIP-incidenten is hierbij gekeken naar de samenwerking tussen en samenwerking binnen de crisisteam, de alarmering en opschaling en de informatievoorziening en informatiemanagement. Daarnaast is expliciet gekeken naar de vraag waarom er geen GRIP-opschaling heeft plaatsgevonden en welke effecten dit heeft gehad.

Doel van deze evaluatie is te leren van het incident en de lessen (positief en negatief) te delen met de functionarissen binnen de veiligheidsregio.

De evaluatie is uitgevoerd door documentstudie en het houden van afzonderlijke gesprekken met de coördinerende functionarissen van de hulpverleningsdiensten (gemeenschappelijke meldkamer, politie, brandweer, GHOR en gemeente). De resultaten van de evaluatie zijn in deze notitie opgenomen. De notitie is in concept voorgelegd aan alle gesprekspartners, ter feitelijke toetsing en om te bezien of zij zich kunnen vinden in de benoemde lessen.

2. Incidentbeschrijving

2.1 Fase 1 (van circa 03:40 uur tot circa 05:00 uur)

In de vroege ochtend van woensdag 19 juli 2017 komen er meldingen binnen bij de meldkamer over een brand in de flat op de Rode Kruislaan te Diemen. De hulpdiensten komen met diverse eenheden ter plaatse en treffen circa veertig mensen op straat aan. De brandweer heeft de brand op de begane grond snel onder controle en ontruimt de onderste verdiepingen van de flat. Drie gewonden worden door de medische hulpverlening behandeld. De verschillende hulpdiensten stemmen met elkaar af via motorkapoverleggen (gezamenlijke overleggen ter plaatse). De locoburgemeester van Diemen en de piketfunctionaris OOV van Diemen worden door de brandweer en de politie geïnformeerd over het incident. Het is in deze fase de verwachting van de hulpdiensten dat de bewoners binnen afzienbare tijd terug kunnen keren naar hun woning. Dit wordt ook gemeld aan de betrokkenen.

Fase 2 (van circa 05:00 uur tot circa 06:30 uur)

Vanaf het motorkapoverleg om circa 05:00 uur is ook de woningcorporatie aanwezig. De woningcorporatie voert met Salvage een korte inspectie van de flat uit. Hierbij constateert de woningcorporatie dat de bewoners (huurders) niet terug kunnen naar hun woningen. Aanleiding hiervoor is het niet beschikbaar zijn van geschikte vluchtvoorzieningen als gevolg van de brand, de afwezigheid van elektriciteit en water in de woningen en onzekerheid over de constructieve veiligheid. Nadat duidelijk is dat de bewoners voorlopig niet naar huis kunnen heeft de gemeente gezorgd voor een opvanglocatie in het gemeentehuis Diemen. De politie heeft via de gemeenschappelijke meldkamer een GVB-bus voor vervoer van de bewoners geregeld. Rond 06:30 uur worden de bewoners met een GVB-bus vervoerd naar het gemeentehuis van Diemen, waar zij tot het begin van de avond opgevangen worden. Gedurende fase 1 en 2 hebben diverse multidisciplinaire motorkapoverleggen en bilaterale afstemmingsmomenten plaats gevonden.

Fase 3 (van circa 7:45 tot circa 12:00 uur)

De politie sluit openstaande woningen af om ontvreemding van goederen te voorkomen. Rond kwart voor acht in de ochtend treft de politie een slachtoffer aan in de flat. Het slachtoffer bevindt zich op de twaalfde verdieping van de flat. De brandweer en de ambulance worden gealarmeerd. De brandweer start met reanimatie. De ambulanceverpleegkundige constateert bij aankomst dat het slachtoffer is overleden. Niet veel later wordt er, door de politie, een gewonde vrouw in de flat gevonden. Zij wordt naar het ziekenhuis vervoerd. De hulpdiensten hebben vervolgens de gehele flat deur voor deur geïnspecteerd op de aanwezigheid van mensen. Er wordt niemand aangetroffen. Om 12:00 uur vindt het laatste multidisciplinaire afstemmingsoverleg plaats, waarna de hulpdiensten afschalen.

3. Lessen

- **Les 1:** Multidisciplinaire afstemming over de vrijgave van het pand is wenselijk voordat hierover wordt gecommuniceerd. Hierbij kunnen alle partijen, waaronder bijvoorbeeld ook de eigenaar van het pand (woningcorporatie) en gemeente (bouw en woningtoezicht), hun informatie inbrengen en invulling geven aan hun verantwoordelijkheid.

De brandweer had voor de komst van de woningcorporatie de verwachting dat de bewoners binnen een uur weer terug konden naar hun woning. Dit is toen ook verteld aan de bewoners en de media. De woningcorporatie gaf echter na een korte inspectie met Salvage aan dat met de uitval van een vluchtroute veroorzaakt door de brand, de zorgen om de constructieve veiligheid en de afwezigheid van elektra en water in de woningen de bewoners niet terug konden. Vervolgens is vastgesteld dat het gebouw nog niet vrijgegeven kon worden. Door vooraf multidisciplinair af te stemmen over de vrijgave van het pand wordt voorkomen dat er op een later moment het besluit herroepen moeten worden.

- **Les 2:** Indien het overleg tussen leidinggevendenden op de plaats van het incident beperkt blijft tot het motorkapoverleg is de vorming van het multidisciplinaire beeld op de GMK afhankelijk van de informatieverstrekking door de aanwezige officieren van dienst.

De meldkamer is voor haar coördinerende rol onder andere afhankelijk van de informatie die zij ontvangt van de functionarissen die op de plaats van het incident hun werkzaamheden verrichten. Het gestructureerd delen van het multidisciplinair beeld met de GMK is buiten GRIP niet geborgd. Het multidisciplinaire beeld in de GMK is daardoor beperkt gebleven.

- **Les 3:** De hulpdiensten hebben bij dit incident op een pragmatische manier invulling gegeven aan de multidisciplinaire samenwerking, zonder gebruik te maken van de GRIP-opschaling. Opschaling had kunnen helpen bij het stroomlijnen van het Informatiemanagement (zie les 2) en verschil hebben gemaakt in de (bestuurlijke) coördinatie van de afschaling en nafase. Bij dit incident was na het aantreffen van het slachtoffer opschaling naar GRIP3-op locatie passend geweest.

Bij dit incident heeft geen GRIP-opschaling plaatsgevonden. Wel is bij meerdere motorkapoverleggen besproken en afgewogen of GRIP opschaling noodzakelijk was. Door de betrokken functionarissen is steeds geconcludeerd dat opschaling voor de operatie niet noodzakelijk was omdat met een eventuele opschaling de situatie voor hen niet zou wijzigen. Hierin wogen de volgende argumenten mee: de benodigde functionarissen waren aanwezig, multidisciplinaire afstemming vond plaats, de opvang van bewoners is georganiseerd en door de aanwezigheid van de locoburgemeester was het bestuur geïnformeerd. Op basis van gesprekken wordt geconcludeerd dat een eventuele GRIP-opschaling volgens de betrokkenen niet geresulteerd zou hebben in een andere benadering van de incidentbestrijding. Vanuit het perspectief van de operatie zijn deze argumenten voor niet-opschalen niet onlogisch.

Toch was opschaling passend geweest om twee redenen: het informatiemanagement (zie les 2) en de bestuurlijke afhandeling van het incident.

Datum: 11 oktober 2017
Betreft: Evaluatie multidisciplinaire samenwerking brand Rode Kruislaan Diemen van
19 juli 2017
Pagina: 4 / 4

Bij incidenten waarbij geen GRIP afgekondigd is komt het proces informatiemanagement niet in zijn totale omvang tot zijn recht. Daarnaast krijgt een incident zonder GRIP-opstapeling in de nafaase minder aandacht. Hier kan het inrichten van een (bestuurlijk / topambtelijk) afstemmingsoverleg met het afkondigen van een GRIP3-op-locatie bij helpen. Door op te schalen wordt er steviger invulling gegeven aan bestuurlijke afstemming en had er betere coördinatie plaatsgevonden op de opzet en aanpak van de crisiscommunicatie en de nafaase.